

Z CIZÍCH REVUI.

a) *Revue francouzské.*

Revue d'Infanterie.

Září 1926.

Berenguier: **Výcvik a výchova pěchoty.**

Bouchacourt: **Pěchota v bitvě.** Studie o obraně.

Perre: **Tanky v předejch k ofensivní bitvě.** Konkrétní případ.

Anonym: **Výcvik německé pěchoty k boji.** Podle nedávných příruček.

Revue des troupes coloniales.

Červenec—srpen 1926.

Charbonneau: **Bitva pohraniční a bitva na Marne** podle úsudku velitele čety.

Anonym: **Dějiny koloniálního vojska za války.**

Revue d'Artillerie.

Srpen 1926.

Grouard: **O odporu vzduchu při pohybu střel.**

Morel: **Beckerovo automatické dělo 20 mm.**

Buchalet: **Užití dělostřelectva v ofensivě.** Jak jest dnes otázka řešení ve Francii a v Německu.

Vauthier: **Úhava o organizaci střelby proti letadlům.**

Revue d'Etudes Militaires.

Září 1926 (č. 14):

Anonym: **Problém organizace armády.** Formy nové organizace v různých zemích. Všeobecná tvárnost francouzské nové organizace. Armáda domáci. Řešení různých problémů.

Září 1926 (č. 15):

Anonym: **Smlouvy Saintgermainská, Trianonská, Neuillyská, Sèvreská.** Myšlenky všeobecné, klausule územní, politické, vojenské, námořní, hospodářské a finanční.

Revue de Cavalerie.

Září—říjen 1926.

Curnier: **Poznámky k velkým manévřům v září 1925.** Jezdecko a oddily automobilní.

Ruby: **Jezdecké operace Buděňeho za polského ústupu z Ukrajiny** (květen—červen 1920).

Anonym: **Čtvrtá jezdecká divise v manévřech v září 1925.**

Anonym: **Španělské jezdeckto.**

Revue Militaire Française.

Září 1926.

Janet: **Boj včleněné divise ve všeobecné ofensivě.** (Pokračování.)

Paquet: **Výchova zpravodajských důstojníků.** Organizace stáže u armádního sboru.

Rouquerol: **Dobyti pevnosti Douaumontu.**

Anonym: **Bitevní letectvo německé.**

Říjen 1926.

Baills: **Myšlenkový vývoj o taktickém užití opevněného terénu od Napoleona až na naše dny.**

Boian: **Boj u Agasu 16. a 17. října 1916.**

Janssen: **Manévr pomoci automobilů.**

Cotard: **Člověk jest všechno.**

Revue d'Histoire de la Guerre Mondiale.

Č. 3. (červenec 1926):

Leclere: **Belgie před německou invasí od 28. července do 4. srpna 1914.**

Castelli: **Na levém křídle francouzském od 15. do 23. srpna 1914.**

Bulletin belge des Sciences Militaires

Září 1926.

Van Egroo: **Bitva u Mousu.**

Barthelemy: **Problém ostrahy.**

Jacoby: **Taktický výcvik vojáka, zvláště kulometné roty.** Příprava vojenská, pedagogická a metodologická.

Thomas: **Pěchotní dělostřelectvo za Napoleona.**

Paquet: **Několik poučení z bitvy u Lutychu 1914.**

b) Revues polské.

Bellana, ročník VIII., díl XIX., sešit 1.—3. (Pokračování recenze z č. 12. Voj. Rozhledů, ročníku VI. 1925, str. 647.)

Z obsahu 1. sešitu může zájmatu studie o Lotyšsku od Jana Cynarského. Gen. Simanskijs pokračuje ve svých úvahách o ruské mobilisaci v r. 1914 a podává nám živý a — zdá se — věrný obraz, jak byla mobilisována 61. ruská záložní divise, jejímž velitelem byl v červenci 1914 jmenován. Při čtení této malé studie vynoří se nám vzpomínky na nedostatky záložních útvarů rakouských, francouzských a jiných. Takto aplikována, stoupá v ceně a zasluhuje pozornosti tam, kde organisace činitelů zamýšlejí vytvořit záložní vyšší jednotky za mobilisace: mužstvo starších ročníků, málo odvážné, jež svými myšlenkami se nemůže odpoutat od svých rodin, svého povolání, vedené jen nepatrným počtem aktivních poddůstojníků a důstojníků — a to, ještě ne nejlepších — a svěřené mladým nezkušeným důstojníkům záložním; štáb a velitelé brigád sestaveni ze zapomenutých, v kancelářském prachu ztrouchnivělých veličin; nouzová výzbroj a výstroj; nedostatek potahů atd. atd. — to vše stojí v rozporu s úlohami, kladenými záložním vyšším jednotkám, které je zavádějí do boje po boku aktivních vyšších jednotek proti protivníku prvotřídně vyzbrojenému. A hlavní velitelství? Neví nebo nechce vědět o těchto slabích? Jak jinak dovedlo Německo překvapit Francii svými záložními jednotkami! Zde leží kořen zla, volající po nutné nápravě.

Kpt. M. Michniewicz-Hetman popisuje velmi poutavě raid polské jezdecké brigády od Wilna na Kejdany v r. 1920 (listopad).

Z různých zpráv zasluhuje zmínky odborné pojednání o vojenském filmu (propagačním, instruktivním, zvláštním, válečném dějepisném). Máme pocit, že v polské armádě není filmu věnována ani zdaleka ta péče, jako u nás, což neznámá však, že by i u nás vojenský film nepotřeboval reorganisace, a to snad ani ne po stránce technické, nýbrž hlavně co do organisace a taktického využití.

Akutní jest — zejména pro naše socialisty a komunisty — popis výcviku sovětského obyvatelstva ve zbraní. Byť i „papír“ klamal, můžeme říci, že aspoň teoreticky rozřešily sověty otázku národa ve zbraní co nejdokonaleji.

2. sešit jest věnován polské bitvě u Varšavy r. 1920. Význam této bitvy pro Polsko zdá se mne opravňovati k podrobnější recenzi těchto událostí; mimo to upoutám snad pozornost na polsko-bolševické válečné tažení, které našimi spisovateli není studováno, ačkoliv by z něho — zejména pro nás — bylo možno těžit více pozitivních poznatků, než z bojů na ustálených frontách světové války, majících pro nás význam více méně negativní.

Gen. brig. M. Kukiel pojednává o vzniku a první formě vůdčí myšlenky varšavské operace. Po prohrané červencové bitvě nad Berezinou a Autou bojuje polská armáda na obou svých bojištích (severovýchodním a jihovýchodním) o čas. Potřebuje ho hlavně k reorganisaci svých vyšších jezdeckých jednotek, aby mohla zúčtovat s jezdeckou armádou Buděnného na jihu, a pod vlivem tohoto úspěchu k likvidaci ruského náporu na severu pomocí uvolněných sil na jihovýchodní frontě. Nařizeno tudíž bránit se krok za krokem; ještě žádná armáda neuvedla toto okřídlené slovo v skutek tak dokonalým způsobem, jako armáda polská: jedna obranná linie padá sice za druhou, ale po jakých bohatýrských činech! Polská vojska se brání na místě do úplného obklíčení a nadlidskými protiútoky razí si cestu k dalším obranným liniím, aniž ztrácejí spojení se svými sousedy; záložní jednotky, pochodové útvary, dobrovolníci, strážní a pracovní roty — vše padá do bezedného jícnu obrany, aniž byl útočník zastaven. Blízko za sebou položené obranné linie jsou obsazovány v dotyku s nepřítelem, morálka unaveného vojska klesá, zdá se, že zloduch zkázy se zahrnul v hrdinných, o rodnou půdu bojujících řadách. Mezitím co levé křídlo a střed polské armády ustupují pozvolna až za Bug, právě křídlo dobývá koncem července vítězství nad armádou Buděnného.

ho, ale jen pozvolna zbavuje se přebytečných vyšších jednotek, potřebných hlavněmu velitelství k nasazení na křídle levém. První srpnové dny jsou posvěceny obraně Bugu; sovětská vojska, jež jej na mnoha místech a v široké frontě přešla, jsou nucena — až na malé úseky — pod zoufalými protiútoky Poláků ustoupiti na východní břeh. Vysílení polské armády dostoupilo vrcholu — nadešel okamžik, kdy bylo nutno zvítěziti. Gen. Weygand volá po vytvoření pevné obranné linie na Bugu, pod jejíž ochranou nutno uspořádati síly a vytvořiti manévrovou masu na severu, chránící frontu před obchvatem. Ve středu bude nutno ustoupiti za cenu získání těchto záloh eventuálně za Vislu.

Hlavní velitel, náčelník hlavního štábu a polští velitelé armád nevěří po dosavadních zkušenostech, že by bylo možno vytvořiti pevnou hráz proti nepříteli, podle přání gen. Weyganda. Jediné východisko vidí v manévru do týlu a na křídla útočníka; manévrové masy nutno získati úsporami na jihu. Hlavní podmínkou úspěchu jest však odpoutati se konečně jednou od útočníka strategickým ústupem, neboť v obranných bojích nebylo až doposud přes všechny úspěchy na jihu možno vytvořiti více záloh než 2 pěší divise a něco jezdeckta.

Pod vlivem všech těchto názorů uzrává v noci z 5. na 6. srpna Pilsudského plán manévru pro varšavskou bitvu. Všimněme si ho trochu podrobněji. Hodnotí především situaci: Na jihu jest nepřítel sice poražen, ale ne zničen, takže může v krátké době obnoviti svou činnost ve velkém slohu. Na severu bitva trvá, nepřítelova útočná energie nebyla doposud zlomena, polský střed — ve směru na Varšavu — ustupuje, levému křídlu hrozí obchvat ze severu. Bude-li dále bojováno o Bug, může se státi, že polská vojska budou přinucena k ústupu za Vislu, bez možnosti zachytiti se na březích Visly k účinné obraně a budou ohrožena eventuálně odříznutím od Varšavy, která musí býti — z důvodu prestiže — hájena stůj co stůj. Zálohy, jež jsou doposud k dispozici, nemohou způsobiti žádnou změnu situace.

Potom dospívá k rozhodnutí: armáda musí si především získati možnost svobody jednání, a to strategickým ústupem za Vislu (vzdálenost od fronty asi 150 km) a do varšavského předpolí (asi 60 km); pravé křídlo (jih) může se zachytiti na linii řeky Wieprze (asi 60 km), levé křídlo (sever) bude kryti Varšavu ze severu v prostoru Pultusk—Mod-

lin (na Visle, asi 60—40 km od dosa-
vadní fronty). Tímto strategickým ústu-
pem bude možno soustřediti manévro-
vací masu nad Wieprzem (slabý kryt na
Visle, posily od jižního křídla z Haliče)
a operovati s ní do boku a týlu ne-
přítele, který pravděpodobně zlákan
blízkostí Varšavy, projeví svůj hlavní
nápor ve směru na Varšavu s pokusem
obchvátiti ji ze severu. Nutno se
tedy opírat o silné levé kří-
dlo (Pultusk, Modlin), hájiti Var-
šavu a vázati nepřítele u Varšavy
úspěšnou obrannou bitvou; v daném
okamžiku vyraziti pak z pro-
storu Wieprze do týlu nepří-
televa.

Velení: vedení obranné bitvy a
zajištění levého křídla svěřeno veliteli
severní armádní skupiny; řízení ope-
rací do týlu a boku nepřítele
ponechal si hlavní velitel
sám.

Tof v hrubých rysech vůdčí myšlen-
ka operací varšavských; úvahy gen. Ku-
kiela končí pak vyličením způsobu, ja-
kým byla tato myšlenka štábem hlav-
ního velitele zpracována v rozkaz, t. j.
rozdělení vyšších jednotek, armádních
sborů a skupin armád na jednotlivé
výše uvedené operace. Rozdělení sil bylo
toto:

zajištění na severu: 1 divise, 3 brigá-
dy a 2 menší smíšené skupiny;
u Varšavy: 7 divisí a 1 brigáda;
ostraha Visly až k úseku předvídané
protiofensivy: 2 divise, 1 jezdecká bri-
gáda.

Hlavní úderná vojska: 3, později 4
divise, 1 brigáda.

Zprvu ochrana pravého křídla úder-
ných sil, později účast na protiofensivě:
4 divise, různé oddíly a jezdecko.

Dále na jih: 3 divise, jezdecká bri-
gáda a ukrajinská armáda.

Mjr. Moszczeński pojednává
o „ruském plánu bitvy na Vi-
sle v r. 1920“, kterým měly býti polské
síly definitivně rozdrceny a Polsko do-
nuceno ke kapitulaci. Autor nepodává
nám myšlenku ruského manévru tak
jasně jako učinil gen. Kukiel. Nejzají-
mavější části článku jsou však různé
politické dokumenty a hughesové roz-
hovory mezi sovětskými veliteli.

Vůdčí myšlenky sovětských vůdců
v předvečer varšavské bitvy by bylo
možno charakterisovati asi takto:

V r. 1920 uvedlo Rusko do boje proti
Polákům 157.000 bojových počtů (roz-
uměj bodáků a šavli); na ostatních
frontách nasazeno 178.000 bojových
počtů. Z ruských sil byla na polském
bojišti převaha pěchoty na se-

verním (pravém) křídle, převaha jezdeckta (Buděnný) na jižním (levém) křídle. Porovnání s polskými silami objevuje se na severním křídle veliká převaha ruská (114.000 proti 58.000), na jižním křídle parita obou stran (43.000 proti 43.000).

O úspěchu severního křídla ruského jsme s dostatek orientování ze studie gen. Kukiela, přes to podává mjr. Mośczeński zajímavý přehled událostí na frontě v červnu a červenci, jež zaznamenávají řadu velikých úspěchů ruských. Kdežto Polsko bojuje o čas na frontě, bojuje Rusko o čas v diplomatických vyjednáváních, aby mohlo uzavřítí příměří za nejvýhodnějších podmínek, eventuálně aby prodloužilo boj do bolševických povstání v západní Evropě ve spojení s Německem (zprostředkovací akce lorda Cursona). Zajímavé jest, že Rusko se obává vystoupení Rumunska a Lotyšska a šetří neutrality bývalých německých východních hranic. Toť důvod, proč jižní křídlo vstupuje jen velmi opatrně do východní Haliče. Oproti tomu hlavní nápor projevuje se na severu, kde jsou také pohotově zálohy proti eventuálnímu vystoupení Lotyšska.

Kolem 22. července — ruské armády urazily 300 km na severu, ve středu 250 km, na jihu 100—120 km, pronásledující Poláky na frontě 250 km široké — považuje ruské hlavní velitelství polskou armádu za zničenou a nařizuje:

1. energické pronásledování ve směru na Varšavu a přechod Visly ve spojení s dobytím Varšavy nejpozději kolem 12. srpna;

2. levé křídlo přidruží se k tomuto postupu a zatlačí jižní polské křídlo oddálené od severního na rumunskou hranici (hlavně úloha jezdecké armády Buděnného)

To znamená, že ruské armády mají urazití nejméně 200—100 km za dalších 10 dní — nepočítá se tedy vůbec s polskou armádou.

Směrnice vydané ruským hlavním velitelstvím ponechávaly velitelům obou křídel velkou volnost, což se projevilo v rozbihavém úsilí křídel na úkor oslabení středu; sever chce dobytí co nejrychleji Varšavu, jih Lvova; názor hlavního velitelství o nebezpečném směru Dėblinském (Ivangorod — střed fronty) zůstává nepovšimnut, rovněž tak i nutnost zničit protivníka ještě před Vislou.

Přerušení ústupových bojů na Bugu a ústup polských vojsk vzbudil neklid v ruském velitelství. Tuchačevskij —

velitel polsko-ruské fronty — lpi houževnatě na svém manévru obchvatném, vybudovaném na předpokladu soustředění polských hlavních sil v prostoru Modlin, Terun, Poznaň a vyjádřeném postupem silného pravého křídla (podle Schlieffena). Tímto manévrem chce Tuchačevskij dosáhnouti také co nejdříve německé hranice a odříznouti Poláky od gđanského koridoru, životní tepny Polska (po stránce mezistátní výpomoci od dohodových států). Jižnímu křídlu a středu fronty přikládá se proti názoru hlavního velitelství malý význam, jelikož Poláci prý oslabují tyto části své fronty na úkor soustředění na severu. Přes to snaží se Tuchačevskij i hlavní velitelství zabezpečiti obchvatný manévru pravého křídla připoutáním levého křídla k úkolům zajišťovacím. Jegorov, velitel tohoto křídla, neustává ve svém náporu na Lvov. Tento excentrický manévru obou křídel — obava Tuchačevského — odkrývající slabinu fronty právě tam, kde Pilsudski zamýšlí zasaditi ruské frontě svou rozhodující ránu, jest příčinou porážky ruské armády a jejího rychlého ústupu od břehů Visly.

V mezích prosté recenze lze jen upozorniti na studii kpt. Borkiewiczze o „soustředění na řece Wieprzi“ úderných polských sil. Bylo vzorně provedeno polskou 4. a 3. armádou bez ztrát a tak dokonale, že hlavní směry postupu sovětských pronásledovatelů a ústupu Poláků se rozcházely o celých 90°. Mezitím co vojska Tuchačevského dosáhla unavena předmostí Varšavy a jiná jich část snažila se dobytí přechodu přes Vislu na široké frontě, očekává na řece Wieprzi 43.000 pěšáků, 4500 jezdců, 179 děl a 800 kulometů odpočatých a chtivých boje, rozkaz hlavního velitele k vyrazení. Při celé této operaci jest nejvyšš poučné, jak využití dne k zajištění volnosti manévru pro noční ústup a odpoutání se od nepřítele.

Generál brig. Zajac ve studii o „bitvě nad Wkrou“ popisuje činnost polského severního křídla ve dnech 13. až 23. srpna. Také tato epizoda velké bitvy jest hodna podrobného studia, jako vzorný příklad manévru z ústředního postavení a využití opevněného místa Modlinu jako opory manévrujícího křídla.

Nejzajímavější jest opět jako ve všech operacích na polské frontě, odpoutání polských sil od nepřítele pomocí protiútoků a jejich soustředění, provedené pod ochranou řeky s oporou o opevněné místo. Rovněž i využití úspěchu jest velmi poučné. Místní energické protiútoky zničily 15. ruskou ar-

mádu, naproti tomu slabý, ale souvislý, 4. ruskou armádu obchvacující polský kordon jest proražen, takže valné části ruských sil mohou uniknouti. Na ruské straně ukázaly se široce založené, daleké obchvaty (4. armáda) bez spojení s hlavním útočícím jádrem (15. armáda) bezcennými, ba přímo škodlivými.

Mjr. gen. št. Perkowicz v článku „bitva u Varšavy v srpnu 1920 a její krise“ seznamuje nás s podrobnostmi zápasu polské armády v opevněném kraji varšavském ve dnech 13.—17. srpna, t. j. do doby, kdy manévry nad řekou Wkrou a Wieprzem přinutil ruské vojsko, jež nemohlo zdolati varšavskou obranu, k překotnému ústupu. Překvapí nás moderní využití opevnění zastaralých, Němci znovuzřízených pevností, jakož i úpravy intervalů varšavských a obrana proti útoky, v níž možno Poláky nazvat mistry. Ovšem setkáváme se i s nevýhodou této obrany, která v dané materiální situaci nepadá tak v úvahu, t. j. s nemožností podporovati boj pečoty v terénu, kde protiútoky činí průběh vlastní 1. linie nejistý a kde musí selhati — dříve neb později — každé pojitko spojení (pozorovatelní nevyjmají). Oproti tomu lze se jen obdivovati hlavnímu veliteli, jak mistrně ovládá svá vojska, jak neváhá osobně zasáhnouti tam, kde očekává rozhodnutí (ofensivní skupina na řece Wieprzi); znamená to snad pochopení jedné z hlavních příčin neúspěchu pravého německého křídla v r. 1914?

Studie varšavské bitvy končí malou úvahou plka gen. št. Rožycského „o možnosti zásahu jezdecké armády Buděnného do varšavské bitvy“, kde polemizuje se sovětskými vojenskými spisovateli, kteří tvrdí, že včasné objevení se jezdectva na křídle a v týlu ofensivní skupiny hlavního velitele (jezdectvu svěřeno dobytí Lvova — nasazeno tedy rozbíhavě k úsilí severního ruského křídla) by znemožnilo polské vítězství. Autor, uváživ vzdálenost místa žádoucího zásahu a stav ruského jezdectva, vyvrací tyto názory; připouští, že úspěch polské protiofensivy by nebyl tak dalekosáhlý, ale Poláci měli ještě dosti sil, aby přesun jezdectva zpomalili a jeho náporu do boku čelili. Jedinou příčinou neúspěchu ruského jest, že hlavní ruské velitelství nedovedlo podřídit operace na jihu operacím na severu — obdobně jako v Karpatech r. 1915, 1916 — spoléhajíc více na agitační úspěchy dobytí Lvova a Varšavy, než na vítězství nad — domněle zničenou — polskou armádou.

Z 3. sešitu Bellony zasluhuje naši pozornost trochu stranická studie o „Litvě“; článek plka franc. armády Boucherie „Francouzské jezdectvo za operací v r. 1918“, podávající ve stručné formě většinou známé dějiny užití francouzských jezdeckých jednotek ve světové válce; konečně popis i kritika polských manévru v r. 1925.

Polské manévry byly vedeny v duchu střetného boje dvou protivníků, z nichž jeden jest početně slabší, ale opatřen moderními bojovými prostředky (tanky, pancířová auta, vlaky, kulomety), kdežto druhý je početně daleko silnější, ale bez prostředků moderního boje. Není zde tudíž schema — jako u nás (ostatně podle francouzského vzoru) — kde určíme za předmět manévru útok na obrannou posici, prostudovaný do podrobnosti předcházejícím taktickým aplikačním cvičením. Velitelé a štáby se staví před rozhodnutí v nahodilých, předem neznámých situacích. Ze cvičení, jež byla konána (manévry jezdectva na Volyni, manévry velkých jednotek a všech zbraní u Toruně a ostrá střelba) jsou nejzajímavější manévry jezdectva: 4 jezdecké divise a 2 samostatné jezdecké brigády proti 1 jezdecké brigádě, praporu střelců, praporu těžkých kulometů, pancířovým autům, letectvu a dalším suponovaným posílám pěchoty a dělostřelectva. V ostré střelbě věnována velká pozornost činnosti praporu těžkých kulometů (přestřelování a nepřímá palba), jež se označuje v kritice manévru jako úspěšná.

Také budí upozorněno na podrobnou studii organizace anglické pozemní armády a otázky lehkého kulometu ve spojení s podrobnou studií amerického kulometu soustavy Thompsonovy.

Bellona, ročník VIII., díl XX., číslo 1—3. Z obsahu tohoto dílu zasluhuje pozornosti:

1. Dokončení studie o Litvě, pojednávající mimo jiné o ústavě Klajpedy a o francouzském jezdectvu za operací v r. 1918 (plk. Boucherie).

2. Výpis a fotografie historických dokumentů, vyjadřujících a realisujících vůdčí myšlenku polského hlavního velitele v bitvě varšavské roku 1920 (gen. Kukiel).

3. Výcvik děle sloužících

poddůstojníků (pplk. gen. št. dr. S. Rostworowski).

4. Episody z bojů malých jednotek ve válce polsko-bolševické: „Útok 5. p. pluku legionářské pěchoty na Ziabky“ (kpt. Babinski) a „Ústupový boj praporu pěchoty“ (mjr. Tyczyński), jež, mistrně zpracovány, tvoří výborný podklad k aplikačnímu studiu taktiky malých jednotek.

5. Zásady obrany od majora gen. št. Rola Arciszewského, v nichž pěknou, byť i trochu filosofickou formou jsou odůvodněny známé these o neúspěchu ztrnulé obrany.

6. Prapory těžkých kulometů (majori Matusczak a dr. T. Felsztyn). Po zajímavém úvodě historickém, vyjadřujícím vznik, účinnost a užití velkých kulometných skupení ve světové válce, vytyčují autoři podmínky činnosti, organizace a zařazení těchto zvláštních palebních jednotek (1 prapor v každé divisi).

7. Studie anglických manévřů (4½ divise, 1 jezdecká divise, zbraně pomocné a letectvo).

Saper i inżynier wojskowy, roč. IV., sešit 5.—12. (pokračování recenze z čís. 10. Voj. Rozhledů, ročníku VI. 1925, str. 542). Za nejzajímavější studie pokládám:

Projekty vojenských budov (plk. inž. Abramowski) se zřením k účelnosti, zabezpečení proti požárům a úspornosti; výchova důstojníků technických zbraní (dr. inž. St. Micewicz); autor navazuje na polemiku ve francouzských odborných časopisech (viz recenzi studie majora Wilzewského), porovnává výchovu polskou s výchovou francouzskou a ruskou a dospívá k názoru, že francouzská výchova je nejlepší, neboť zpracuje mladý mozek důstojníka a nevylučuje ho z gen. štábu (studium válečné školy, kde technické vždy byli velmi prospěšní. Nebylo by nutno, aby se tato otázka řešila i u nás aspoň diskusí?

Boj minami (podkopy) (major Skapski) přináší zajímavé podrobnosti z dějin minové války (na př. Servilius r. 430 př. Kr., obléhání Théb r. 200 př. Kr. atd.).

Z Přehledu činnosti ředitelství staveb pancířových vlaků v Polsce (mjr. Czerepinski) vynikne důmyslná organizace tohoto odvětví technických zbraní.

Tak na př. v r. 1918-19 — na počátku organizace — bylo vystavěno 55 pancířových lokomotiv, 29 tendrů, 285 bojových vozů, 224 ubytovacích vozů,

opraveno 72 lokomotiv, 19 tendrů, 253 bojových vozů a 76 ubytovacích vozů.

Návrh, jak vybudovati ohniško odporu (½ čety a 2 těžké kulomety) prostředky stálého opevnění (pplk. Alexandrowicz); autor zamýšlí vybudovati spouštěcí pancířovou věž pro 1—2 těžké kulomety; opanciřovanou pozorovatelnou s možností alarmovati celé ohniško odporu; hotovostní úkryty (betonované) pro těžké kulomety, střelivo, ½ čety (eventuálně dvojnásobnou osádku); podzemní komunikace spojující všechny tyto orgány mezi sebou a s týlem. Stropy jsou tvořeny u úkrytů bud 1-20 až 1.50 m železobetonové, pokryté 0.30 m maskující vrstvou země, nebo — lehčí typ — 0.80 m betonovou deskou (totéž pro komunikace); pancíř 0.12—0.25 m. Byť i se nám nezdál býti projekt dokonalým, je to přece ojedinělý konkrétní návrh, odpovídající moderním názorům: přípravy předvídané posice v míru permanentně vybudovanými stanovišti kulometů. Bohužel, schází koncepcí překážek a souvislosti těchto ohníšků v celkové obraně, mimoto zdají se stropy trochu slabě rozměřeny se zřetelím k očekávaným pokrokům v dělostřelectvu.

Válečné mosty anglické a německé (přel. kpt. Kleczke a kpt. Grabowiecki); krátké studie, které nás orientují snímky a náčrtý o anglických útokových lávkách měchových, těžké železné koze a o německém 15 m těžkém železném nosníku.

Stanoviště a spojovací služba světlotmetných jednotek proti letadlům (por. Bużkiewicz) poskytuje zajímavé podrobnosti a prozrazuje promyšlené studium opřené o zkušenosti z ciziny.

Přechod 2. horské brigády přes Němen pod Komatovem v roce 1920 (mjr. Czarnecki, por. Massalski) tvoří pěknou epizodu užití ženijního vojska za pronásledování; přeprava pontony, přivozy ze spráhnutých pontonů a trámů, stavba výpomocných mostů. Zajímavé jest, že Poláci disponovali pro podobné operace jen pontonovými vozy rakouské mostové soupravy Biragovy.

Příští válka ve znamení chemie. (Dr. St. Micewicz) podává nám jednak ucelený obraz různých možností zásahu chemických prostředků do boje, jednak dokazuje na podkladě vojenské organizace všech velkých států (zejména Spojených států amerických a Sovětů), že vše se připravuje na boj plynem podle zákona odvěty „oko za oko, zub za zub, plyn za plyn“.

Popis zničení železničního klenutého mostu mezi Stanislawowem — Woronienkou (mjr. Skapski) zasluhuje podrobného studia s hlediska technického (na př. naše Voj. Techn. Zpr.), neboť při této práci byly získány cenné poznatky v trháni pilířů a klenutí (železobetonový plášť), jakož i v užití různých trhavin. Studie jest doplněna přehlednými tabulkami, vyjadřujícími potřebu materiálu, náradí, složení pracovních skupin atd.

Stavba úkrytů proti bombardování z letounu (kpt. Biesiekierski) podává zajímavé typy s trojhrannou střechou betonovou, 130 m silnou.

Srubby ve stálém opevnění (kpt. Biesiekierski) dokazují, jak otázka stálého opevnění se v Polsku intensivně studuje; svědčí o tom také vypsání soutěže — za účelem vykristalísování po válce vzniklých nových názorů na stálé opevnění — na obranu pravého

břehu varšavského předmostí prostředky stálého opevnění (všeobecný projekt, podrobný projekt v měřítku 1:12.500 a rozvrh finančního nákladu). Dobré práce budou odměněny peněžitě a zapsány do kvalifikační listiny důstojníka jako pochvala.

S. i. I. Wojskowy vypisuje mimo to soutěže na zpracování jednoduchých témat z oboru úpravy a využití terénu; zajímavé jest také řešení organizace střediska odporu, jež bylo předmětem zkoušky do válečné školy (mjr. gen. št. Mitschke) a které se stalo — myslím, že oprávněně — předmětem kritiky (mjr. Rewieński). Nebylo by snad záhodno, aby i naše válečná škola uveřejňovala po zkouškách do válečné školy každoročně přijatá „oficiální“ řešení daných témat? Mimoto myslím, že by věcná kritika Cvičebních listů prospěla i u nás mnoho.

Štkpt. gen. št. J. Polívka.

c) *Revue italiské.*

Srpen — čís. 8.

Účast záložních důstojníků na letních cvičeních. — Uveřejnění min. válek, jímž se povoluje povolati celkem 2.000 důstojníků v záloze, dobrovolně se hlásících k 15dennímu cvičení.

Povolání musí spadat do doby nejvýznačnějších polních cvičení, a to: a) — důst. pěchoty, bersaglierů, jezdeckta a ženie — účast v plukovních táborech; b) — důst. alpinů — účast na velkých letních exkurších; c) — důst. dělostř. — pohyb ve střeleckých školách; d) důstojníci musí se přidělití výlučně k jednotkám, a nikoliv k velitelstvím nebo úřadům, ústavům nebo dílnám; zvláště důst. ženie, kteří se musí přidělití jen k plukům arm. sboru nebo k jiným speciálním oddílům, které eventuálně provádějí důležitá polní cvičení.

Po skončení službě se sestaví pro každého důstojníka popis (ve 2 kopiích), který se vloží do kvalifikačních listin a k němuž bude přihlíženo při povýšení podle nového zákona.

Vedení pěší přezvědne hlídky v horách. — Praktický příklad činnosti důstojnické hlídky.

Porovnání některých metod pozorování střelby. — Srovnání pozorování plánoměrného, s letounu a zvukoměrného.

Jak se dorozumívají jednotky a letouny. — Pojednání o různých způsobech spojení mezi vojsky a letouny.

Delfino Deambrosis: **Poznámky k voj. zeměpisu Italie.** — **Tyrhénská fronta.** — Úvaha o významu tyrhénské zásobovací základny.

Rubens Pianegiani: **Výstroj pěšáka.** — Pokračování z čís. 5. Úvaha o řešení problému zatížení a vystrojení střelců a kulometčíků; připojena tabulka vah součástek výstroje nynější a nové, řešené podle uvedených kritérií.

Camillo Basevi: **Kartografie.** — **Mapy zeměpisné, krajinopisné, topografické a speciální.** — Pojednává o způsobech zaměřování a kreslení map.

Dovoz pro vojenské účely. — **Oděvní a lůžkové součástky.**

V souvislosti s opatřeními pro omezení dovozu podává přehled, v jaké míře potřeby vojenské figurují v dovozu.

Září — čís. 9.

Základní taktické principy. — Hlavní body instrukce, kterou náčelník gen. štábu vydal po loňských manévrech pro další výcvik jednotek, a jež vychází z koncepce, že konečná roční cvičení nemají být jen výcvikem různých jednotek, nýbrž studiem a kontrolou k získání velmi cenných prvků orientačních a obsažujících.

Hlavní myšlenky instrukce:

1. Zdokonaliti kritéria koordinovaného použití jednotlivých zbraní v celkovém rámci boje (úkol velitelů divisi a armádních sborů).

2. Zlepšiti mechanismus činnosti jednotek té které zbraně (úkol velitelů brigád, pluků, praporů a obdobných jednotek).

I. — Kriteria použití zbraní.

1. — **Pěchota.** — Vystřihati se přestřelk v uclenění a zachovati správný poměr mezi jednotkami 1. sledu a zálohami; jinak v ofensivě prostředky se vydají po částech, v defensivě se umožní nepříteli první úspěch, k jehož neutralisování jest zapotřebí velkého osíli. — Šířka fronty: v normálních případech a v terénu rozrytém a pokrytém, divise v útoku 2–3 km, v obraně 2,5–4 km.

2. — **Dělostřelectvo.** — Jest nutná logická koordinace v použití základních kamenů boje (pěší prapory a masa dělostř. ohně), aby bylo dosaženo nejvýdatnější spolupráce. — Zásada: velitel divise podrží ve svých rukou převážnou část dělostřelectva a decentralizuje jeho část na delší nebo kratší dohled jen tehdy, když povaha terénu nebo rozsah fronty nedovolují jinak zajistiti výdatnou podporu pěchoty. Mimo to je záhodno, aby velitel vojsk a velitel dělostřelectva byli na téměř stanovišti. — Vedle koordinace jest nutná přímá spolupráce obou zbraní, která vyžaduje vzájemnou plnou znalost způsobů a možnosti akce, a bezvadné fungování spojení. Dále musí existovati správný vztah mezi úkoly danými jednotce a charakteristikou jejich děl. — Pásma sestavy dělostřelectva určí velitel divise a ponechá veliteli dělostřelectva řešení podrobností.

3. — **Jezdeckvo a cyklisté.** — Použití pro určité úkoly (přezvědy a zajištění, zjednání dotyku, dočasné obsazení míst, využití úspěchu atd.), k jejich vyplnění faktor „rychlost akce“ má převahu nad výdatností prostředků. Použití jako taktické zálohy jen v rámci velkých jednotek a při širokých frontách; u malých jednotek podobné použití jen ve výjimečných případech. — Pamatovati na rozdílný způsob boje a různou rychlost pohybu jezdeckva a cyklistů, pohyby prováděti, pokud možno, odděleně. Dáti obě pod jednotné taktické velení.

4. — **Ženie.** — Použití výlučně k technickým úkolům podle povahy oddílů a nikoliv k boji; přímo podřízeny veliteli divise.

5. — **Útočné vozy.** — Nutná úzká koordinace činnosti vozů a pěchoty; tedy vzájemná znalost způsobů činnosti a nutnost, aby velitel vozů byl orientován o zvláštních úkolech pěchoty, kterou má podporovati.

6. — **Spojení.** — Používati četných prostředků pozemního spojení a u veli-

telství a menších jednotek nepoužívati výlučně poslíčků; zlepšiti výcvik personálu, aby bylo dosaženo největšího výkonu. — Nutnost lepšího spojení mezi pěchotou a dělostřelectvem (vzájemné důkladné technicko-odborné znalosti u kádrů obou zbraní). — Pro spojení letců se zemí jest zapotřebí lépe vycvičeného personálu; rakety nefungují bezvadně, lepšího výsledku se dosáhne shazováním zpráv a použitím signalizačních plátěn.

7. — **Zastírání proti letcům.** — Nezanedbávati; používati též nočních pohybů; cvičiti mužstvo v používání přirozeného maskování (umělé masky zatěžují zásobovaci a dopravní služby); odbornou přípravu důstojníků doplniti absolvováním leteckých kursů.

II. — Poznámky k činnosti jednotlivých zbraní.

1. — **Pěchota.** — Vyroveniti všechny pojmy a způsoby lineární taktiky. Pozorované chyby: zaujímání široké fronty, přílišné síly v 1. sledu, přílišné mezery mezi roji; nahromadění střelců kolem kulometu a jeho působení považovati za činnost celého družstva; výcvik ve střelbě z pušky se jevil jako samostatný účel; decentralisace pěchotních děl v praporu používáno jako normálního způsobu použití. — Cvičení ukázala důležitý význam poddůstojníků; patrače a zákopníky jest výhodno shromážďiti k výcviku po praporech.

2. — **Dělostřelectvo.** — Chyby: zahájení palby bez její přípravy; příliš dlouhá příprava a tím opožděný zásah; zbytečné přemístění z vlastní iniciativy nebo přemístění bez průzkumu; nejistota, váhavost a pomalost spojení baterií s letci — nutno široce využití upoutaných balonů, zejména v pokrytém terénu; protiletadlové baterie včleněné v proudech — nutno je umístiti po celé délce proudu a rychle střídavě přemísťovati.

3. — **Jezdeckvo.** — Nové uclenění (eskadrona o 4 četách, v četě 2 družstva jezdců a 1 družstvo lehk. kulometu) nezmenšuje ani ve zvlněném terénu manévrovací pohyblivost, na druhé straně dává větší možnost použití v boji; pěšky, v útoku i obraně; ráz zbraně tím však nesmí býti změněn v pěchotu na koních. Jezdeckvo manévruje na koních a bojuje pěšky nebo na koních. k boji pěšky jest záhodno použití celých organických částí.

4. — **Ženie.** — Technický výcvik ucházející, taktický neúplný; nedostatek koordinace a spolupráce; nutná jest účast ženijních jednotek při cvičeních druhých zbraní a větší použití radiotelegrafních prostředků.

III. — Výchovné metody. — Nejlepší metodou pro výcvik jednotek jsou četná cvičení s vojsky a kádry, při nichž nutno učit:

1. — vyšší kádry koordinovanému použití jednotek různých zbraní, zejména pěchoty a dělostřelectva;

2. — nižší kádry vedení operujících částí ve spolupráci mezi sebou a s malými jednotkami druhých zbraní;

3. — vojska, jak rozvinouti taktickou činnost, aby co nejlépe využila působení svých prostředků.

Tato cvičení v normálním terénu jest nejlépe prováděti proti dosti silně značkovatému protivníkovi; v lesnatém nebo hornatém terénu lépe se hodí cvičení oboustranná. — Manévry nesmějí býti založeny široce a naopak jednotlivé bojové fáse nesmějí býti příliš omezeny.

Dlužno zdokonaliti taktické sblížení jednotlivých zbraní, zejména pěchoty a dělostřelectva, sil pozemních a vzdušných; k tomu cíli se hodí provésti školní střelbu dělostř. pluků v rámci cvičení divisní pěchoty. Výborným výcvikovým prostředkem jsou hromadná cvičení dělostřelectva, jimž má přihlížeti co možná nejvíce důstojníků druhých zbraní a některým fázím (podpora, přehra) též nižší kádry a poddůstojníci.

Pro spolupráci pozemních prostředků s leteckými jest nutná účast těchto nejen při manévrech s kádry a na mapě, ale pokud možno při všech důležitějších cvičeních.

Podobně pokud se týče útočných vozů.

Důležitá je funkce rozhodčích (osvědčení důstojníci, 1 pro prapor neb podobně, rovněž pro kontrolu baterií). Konečně je výhodné, aby manévry se zúčastnil a nejdůležitější fáze zblízka sledoval jistý počet důstojníků vysokých hodností, kteří svým přidělením jsou mimo kontakt s vojsky.

Stavba malého náhodného mostu. — Konkrétní příklad práce divisní ženijní roty.

Služby pěšího praporu v boji. — Příklad, jak u praporu v boji funguje služba zdravotnická, zásobování potravinami, vodou a střelivem.

Spojení s letectvem. — Příklad provedení úkolu, jak zjistiti situaci pěšího pluku v 1. linii.

Přeložení palby. — Příklad zastřelování baterie na viditelný bod a přeložení účinné palby na neviditelný cíl.

Delfino Deambrosis: Vojenský zeměpis Italie. — Fronta jonsko-libyjská.

F. Foschini: Logistické poznámky. — Účel a řídicí orgány zásobovací služby. — Autor mluví o organizaci generální intendanty v minulé válce v níž se celkem osvědčila a vyhovovala potřebám války posílení. Dnešní koncepce války pohybné vedla k reformě, která slučuje intendantní službu s velitelstvím velké jednotky; tedy nebude již samostatný velitel služeb — intendant — vedle velitele vojsk, nýbrž vojska i služby budou míti jednu hlavu, velitele velké jednotky. Reforma rozumná, kterou se dosáhne užší koordinace mezi vojsky a službami, mezi operacemi strategicko-taktickými a logistickými; nebude pak možné, aby služby nebyly informovány o akcích vojsk a naopak, nebo aby štáby připravovaly strategické a taktické manévry, k nimž logistické štáby by neměly dosti prostředků. Dopravní prostředky budou odňaty jednotlivým službám a soustředí se u velitelství, které je pak přidělí podle okamžité potřeby. Toto manévrování logistickými prostředky jest nejdůležitější novinka zavedená hlavním štábem do logistické organizace vojska.

Adolfo Paolini: Prvky dobrého tělesného výcviku. — Pisatel pojednává o účelu a provádění výcviku sportovního, fyziologického a speciálního.

Dovoz pro vojenské účely. — Potraviny. — Pokračování článku z čís. 8.

Camillo Basevi: Kartografie. — Jak se tvoří a udržuje v patrnosti topografická mapa. — Pokračování článku z čís. 8. Kv.

d) Revues rumunské.

România Militara.

Březen 1926.

Gen. dr. Antoniu: **Zdravotnické letectvo.** Význam sanitního letectva pro záchranu života postižených ranami a nemocmi, které vyžadují rychlé pomoci nebo které nepřipouštějí jiného

transportu. Použití při zákrocích proti epidemiím.

Plk. Dragomir: **Aplikační studium přibližovacího pochodu, zjednání dotyku a zahájení boje ve střetné bitvě. Bitva severně Cincu Mare (Gr. Schenk) v Transylvanii 1916.** V první polovici září 1916 tlačila rakouská IX.

armáda rumunský I. armádní sbor k Fogarášskému pohoří jihovýchodně od Sibině. Rumunská II. armáda (3 pěší div., 2 jezd. brig.) byla v čáře Homorod-Sercaitia (východně od Fogaraše) a obdržela rozkaz postupovat na západ v prostoru mezi řekami Olutou a V. Trnavou (Gr. Kokel) a působit do boku rak. IX. armády a tím ulevit tísněnému rum. I. arm. sboru. Severně od řeky V. Trnavy tlačila severní rumunská armáda rakouskou I. armádu na západ. Mezeru mezi I. a IX. rak. armádou vyplňoval jezdecký sbor hraběte Schmetova. V téže době se seskupovala v prostoru Mediaș-Sighișoara (SchäBburg) „skupina Morgen“ (71. p. div. rak. a 89. p. div. něm.) s úkolem spolu s jezdeckým sborem hrab. Schmetova bránit rumunské II. armáde v postupu na západ, dokud rakouská IX. armáda nesútluje s rum. I. arm. sborem u Sibině. Při výkonu úkolu rum. II. armády a „skupiny Morgen“ došlo dne 16. září 1916 severně od Cincu Mare (Gr. Schenk) ke střetnutí rum. 6. p. div., táhnoucí směrem na západ, s něm. 89. p. div., táhnoucí směrem na jihovýchod. Článek líčí podrobně průběh operací 6. p. div. ve dnech 16.—19. září 1916, analyzuje je, uvádí pak, jak by musily být tyto operace provedeny podle nového předpisu o taktickém použití velkých jednotek a důležitost pro organizaci a přípravu armády k válce:

1. Řešit otázku vybavení velkých jednotek těžkým dělostřelectvem (zda by rumunská p. divise neměla mít také těžké dělostřelectvo), zvýšit donosnost svého dělostřelectva.

2. Řešit otázku vhodného poměru počtu houfníc k počtu kanonů se zřetel k vlnitému terénu, jenž tvoří tři čtvrtiny území Rumunska.

3. Uvažovat o vázném zjevu, jenž se přihodil dvakrát během líčených bojů: velký úspěch protiútoků. Z toho by následovalo, že v obraně se nelze spokojit jenom účinkem palby, nýbrž ve vhodné chvíli také provést protiútok a pronásledovat. Pohybu je přiznat i jeho význam, neboť v rumunských poměrech s ohledem na nynější sousedy bude pohyb jedině rozhodujícím činitelem v bitvě.

Plk. A. Phleps: **Válka s hlediska materiálních potřeb.** Problém války se neomezuje jen na vedení operací s prostředky, které jsou v dané chvíli k ruce, nýbrž přihlíží také ke zřídům těchto prostředků. Mohutnost zamýšlené akce nelze posuzovat jen podle toho, kolik a jakých prostředků je pro počátek k dispozici, nýbrž také podle schopnosti, tyto prostředky udržovat

na žádoucím stavu. Mezi válečnými akcemi, jejich přípravami a schopností, udržovat prostředky uvedené v akci, je těsný vztah. Taktický útok musí mít správný poměr k mohoucnosti materiální. O materiální zajištění armád pečují různé služby. Organizace a úkol služeb je vykládán podle francouzské doktríny. Článek pojednává povšechně o materiálním zajištění v různých válečných a bitevních obdobích: politické napětí, mobilisace, nástup, příprava zamýšlených operací, pochod daleko od nepřítele, přibližovací pochod, zjednání dotyku, zahájení bitvy, útok, využití úspěchu.

Odpověď na článek „Okolo nového branného zákona“. „România militara“ z prosince 1925 publikovala článek „Okolo nového branného zákona“, ve kterém autor uznává potřebu nového branného zákona a navrhuje, aby byl brán zřetel na dvě otázky:

1. Aby nástup nováčků byl stanoven na 1. listopad (dosud je v únoru).

2. Aby se zmenšil počet vojnů, kterým se poskytují výhody zkrácením služební doby.

Jako odpověď na první bod se uvádí, že nejpříznivější dobou pro výcvik nováčků je jaro, kdy lze střadat výcvik v terénu s výcvikem v kasárnách. Je známo, že nastupující nováčci jsou tělesně dosti slabí a zimní výcvik při známé slabé vojenské stravě a při špatném oděvu by z nich nadělal kandidátů tuberkulosity. Výcvik započatý na jaře lze pěkně do zimy ukončit.

Odpověď na druhý bod vyznívá v tom smyslu, že výhod se hlavně dostává těm, kteří dokáží zkouškou, že mají vědomosti poddůstojníků nebo důstojníků v záloze, a že tudíž z důvodů sociálních není zapotřebí je držet déle na vojně.

Plk. Florescu: **Vhodnost zřízení baterií o šesti dělech (u polního dělostřelectva.)** Francouzové, zavedše rychlopalné dělo v r. 1897, snížili i počet děl v baterii ze šesti na čtyři, s ohledem na větší účinnost a větší spotřebu střeliva. Němci i po zavedení rychlopalného děla ponechali v baterii šest děl a zachovali je po celou válku i po válce. (Pozn. red.: To je asi omyl. Balck v „Entwicklung der Taktik im Weltkrieg“ píše na str. 38, že i polní dělostřelectvo snížilo za války počet děl v baterii na čtyři, aniž vznikly z toho nevýhody, o kterých se psalo před válkou.) Jako výhody baterie o šesti dělech autor uvádí: 1. větší mohutnost, 2. menší citlivost vůči ztrátám jednotlivých kusů a snadnější možnost detašování jednotlivých děl, 3. menší délka proudu při stejném počtu děl

v pluku — není třeba různých pomocných vozů atd., 4. úspora osob (hlavně rámců) a materiálu. Autor vyzvedá hlavně důvod menší potřeby důstojníků, jichž se Rumunům nedostává. Redakce poznamenává k článku, že nesouhlasí se zavedením baterií o šesti dělech, uváděje tuto zásadu: z jistého počtu prvků utvořit takový počet jednotek, které dovoluují, každá zvlášť, činnost o nejmenší požadované intenzitě, zato v celku co nejvíce možných operačních kombinací.

Plk. Constandache: **Příspěvky k historii velké války.** Překlad článku mjra Martina „K německému sporu“ podávajícího obsah příspěvku generála Kraffa, bývalého náčelníka štábu armády kor. prince Rupprechta v srpnu 1914, ve „Wissen u. Wehr“ o činnosti svého velitele na levém křídle německé armády až do bitvy v Lotrinsku v srpnu 1914.

Plk. Constandache: **Manévry anglické armády.** Sebrané posudky o anglických manévrech v r. 1925.

Pplk.: Š. Costescu: **Ruské letectvo.** Překlad článku z italské revue „Rivista Aeronautica“ ze srpna 1925.

Mjr. A. Trincu: **Stálý úkol občana v obraně státu.** Pojednává o povinnosti každého občana přispěti k bezpečnosti státu tím, že pomáhá aktivně (udáním policii) a pasivně (mlčením) potírat nepřátelské vyzvědačství.

Mjr. A. Popescu: **Pevnost Chotin.** Historie a popis pevnosti a města Chotinu na Dněstru.

Mjr.: C. Constantiu: **Jak posuzuje Němec francouzské voj. koncepce,** (Pokračování.) Odpovědi fr. plk. Alléhauta na námítky něm. gen. Taysena na francouzská pojetí v otázkách jezdeckta, tanků, letectva a pěchoty.

Mjr. C. Calotescu: **Vývoj taktických ideí za války 1914—18.** Výňatek z díla fr. pplka Lukase „Vývoj taktických ideí ve Francii a v Německu za války 1914—1918.“

Pplk. gšt. Langer.

e) Revues německé.

Militär-Wochenblatt.

Militär-Wochenblatt, roč. 110. (1925):

Sešit 19.:

Gen. Garcke: Rozbor knihy gen. Dietericha: „**Weltkriegsende an der mazedonischen Front**“. — Třeníce mezi Bulhary a ústředními mocnostmi hlavně v zásobovacích a ubytovacích otázkách.

Major Welsch: „**Die militärische Lage in Syrien anfangs November**“: stručný nástin vojenské situace kolem Damasku.

Major Buhle: **Von der Marschgeschwindigkeit.** Pro budoucí válku jest důležité udržovati obranu na vysokém stupni výcviku. Všeobecnou pozornost je nutno věnovati mechanisaci vojska, jež již dnes jest základem pro rozhodující rychlost válečné pohotovosti a prvních operací ať na zemi, ve vzduchu nebo na vodě. Pohyblivost vojska nevěnuje se dosud dosti pozornosti na škodu výsledku.

Pplk. Hoffmann: **Die Feldseilbahnen.** Použití lanových drah ve světové válce.

Sešit 20.:

Gen. Borries: **General Erich v. Falkenhayn.** Rozbor stejnojmenné bibliografické studie gen. Zwehla.

Der Mensch und die Schlacht der Zukunft. Anonymní autor rozebírá kni-

hu stejného názvu, jejímž autorem jest George Soldan. Klade důraz na znalost života vojinů ve frontě.

Die Kämpfe in Marokko. Nástin vojenských operací v Maroku.

Voj. návladní Jan: **Die militärrechtlichen Reichstagsvorlagen.** Kritika vojenského trestního práva.

Sešit 21.:

Npor. Werner: **Einsatz von Flammenwerfern bei gewaltsamen Patrouillenunternehmungen.** Zkušenosti s použitím plamenometů ve světové válce. Jejich místo mezi zvláštními útočnými oddíly v budoucí válce.

Dittmar: **Milizheer und Mannszucht.** Při volbě mezi milicí nebo malou armádou musí Německo voliti malou armádu dokonale vycvičených vojinů z povolání.

Sešit 22.:

Gen. François: „**Zusammenwirken von Infanterie und Feldartillerie im Bewegungskrieg**.“ V obsáhlém článku klade autor důraz na nutnost spolupráce pěchoty s polním dělostřelectvem k dosažení vítězství s nepatrnými vlastními ztrátami.

Susemihl: „**Der künftige polnisch-russische Krieg**.“ Překlad zprávy nejmenovaného vysokého polského důstojníka o budoucí polsko-ruské válce.

Plk. v. Weitershausen: „**Artilleristische Feuerleitung**.“ Poznátky: dělostřelecký účinek závisí na správném pozorování, pohyblivosti ohně, účinku střelby a pohyblivosti materiálu. Účast letectva, útočných vozů a plynu.

„**Kampfwagenabwehr**.“ Překlad článku anglického kapitána Kaye, uveřejněného v Journal of the Royal United Service Institution (květen 1925). Obrana proti útočným vozům.

„**Kampfwagen und künstlicher Nebel**.“ Výňatek z knihy angl. pplka Worrala: *Smoke Tactics* (1919 nákl. Sale & Polden, Londýn). Anglické zkušenosti o boji všech zbraní pod ochranou umělé mlhy. Vlastní výroba ochranné mlhy útočnými vozy. Taktické použití mlhy. Podpora dělostřelectvem a pěchotou. Nevýhody mlhy.

„**Neues über Kampfwagen**.“ Přehled novinek útočných vozů ve Francii, Anglii a Spojených státech.

Sešit 23.

Gen. Z w e h l: „**Der Kampf um Asien**.“ Výtah z dvoudílné knihy téhož názvu od Hanse Rohdeho.

V článku: „**Zustände im polnischen Heer**“ zabývá se gen. Wrissberg poměry v polské armádě. Podkladem jsou zprávy německých a polských novin.

„**Über Artillerieerkundung und Fliegerschießen**.“ Anonymní autor staví nové zásady spolupráce dělostřelectva a letectva při pozorování. Poznátky: Ideálním stavem jest přidělení 1 letce každé baterii, který musí srůsti s jejím pozorováním a střelbou, při čemž jest a zůstává dokonalejším dělostřelcem. Zjednodušení dělostřelecké střelby náležitým řízením střelby ze vzduchu.

Sešit 24.

„**Zeitgemäße Ballistik**.“ Rozprava o I. díle knihy: „*Lehrbuch der Ballistik*“ prof. dra Cranze. Tento díl zabývá se vnější balistikou. II. (vnitřní balistika) a III. díl (experimentální balistika) dosud nevyšly.

„**Kampfwagen**.“ Organizace jednotek útočných vozů ve Francii podle amerického a švédského pramene.

Ing. Brandt: „**Militärische Bedeutung unbemannter Flugzeuge**.“ Upotřebení útočných letadel bez posádky a obrana proti nim.

V článku: „**Einige Gedanken über Aufgabestellung**“ uvažuje nejmenovaný autor o dnešních taktických úlohách a uvedení jich na nové cesty, odpovídající válečným zkušenostem.

Sešit 25.

„**Beiträge zur Verteidigung der Festung Verdun im Jahre 1916**.“ Historické pojednání o obraně Verdunu podle francouzských a jiných pramenů.

Npor. Lehnert: „**Die einzige eingeschlossene Festung Deutschlands im Weltkrieg**.“ Historická vzpomínka na obležení pevnosti Boyen ve Vých. Prusku ruským vojskem.

Major Welsch: „**Der Kampf um die Dardanellen 1915/1916**.“ Historická studie o bojích o Dardanely. Poznátky: Lord Kitchener chtěl útokem na Dardanely dosáhnout spojení s ruským vojskem. U kolem ústřední mocnosti bylo tento plán přezkázán. Kdyby se bylo spojení podařilo, byla by se situace na Balkáně rázem změnila.

F. Becker: „**Die Fahrt des Zeppelein-Luftschiffes „L 59“ nach Afrika**.“ Vzpomínka na vyslání německé vzducholodi do Afriky v listopadu 1917, jež měla armádě gen. Lettow-Vorbecka přinést zbraně, střelivo, zdravotnické potřeby a posily.

Schweisheimer: „**Der Gaskampf und die chemischen Kampfstoffe**.“ Kritika knihy stejného názvu prof. chem. Julia Meyera (Hirzel, Lipsko). Kniha podává přehled základů plynového boje, jeho vývoj, užití chemických bojových prostředků ve válce a v míru. Zdůrazňuje potřebu péče o náležitou ochranu proti plynovým útokům.

„**Die polnische Fliegertruppe in den Kavalleriemanevern in Wolhynien**.“ Vyhodnocení činnosti polského letectva při manévrech v r. 1925 na Volyňsku podle článku mjra gen. št. pilota M. Romeyka (časopis *Lot Polski*).

Mjr. Kaiser-München: „**Zukünftiges über Artillerie-Beobachtungs-Abteilungen**.“ Použití tanků při pozorování. Je nutno se zabývatí použitím tanků v zájmu dělostřelectva a rychlého zasáhnutí plně jeho síly. Pozorování letectva ze vzduchu doplní tank na zemi.

Sešit 26.

Mjr. Buhle: „**Sowjetrussische Anschauungen über Armeebespannung**.“ Rozbor článku ruské „Vojenské techniky“ z r. 1924, jež srovnává tažnou sílu koně se strojem a obsahuje návrhy na zlepšení dělostřeleckého koňského potahu.

Sešit 27.

„**Problem der Landesverteidigung Polens im Zukunftskriege**.“ Rozbor knihy poslance polského sejmů Dąbrowského o přípravě na válku v míru. Účelná

organisace produkce. Zřízení „Rady říšské obrany“. Mobilisace nejen armády, nýbrž i celého národa. Výchova zdravé, statné a nervově silné mládeže.

„Beiträge zur Verteidigung der Festung Verdun im Jahre 1916.“ (Pokračování.)

Garcke: **„Strategie.“** Rozbor knihy A. Svejčina: Strategie. Poznatky: Zdůraznění politiky, již v celém díle je přidělen nejvyšší úkol; jako taktika je pokračováním operačního umění a toto zase pokračováním strategie, je tato pokračováním a částí politiky. Rusové nebyli na válku připraveni vnitropoliticky. Budoucí války budou vedeny v ovzduší velmi ostrého boje třídního, který v každém státě vyvolá více méně silné otřesy.

Sešit 28.

„Beiträge zur Verteidigung der Festung Verdun im Jahre 1916.“ (Dokončení.)

V obsáhlé vojensko-politické studii pod názvem **„Der englisch-französische und englisch-russische Gegensatz“** pojednává prof. jagelonské university v Krakově J. Dąbrowski o mocenských rozporech mezi Anglií, Francií a Ruskem.

„Kämpfe in Marokko.“ Nástin událostí v Maroku.

„Kampfwagen in Marokko.“ Použití útočných vozů v bojích v Maroku podle „Revue militaire française“.

Sešit 29.

Gen. v. Ohnesorge: **„Artilleristische Kriegserfahrungen.“** V krátkých odstavcích shrnuje autor nejdůležitější zkušenosti dělostřelectva ve válce. První část článku, jehož pokračování bude uveřejněno v dalších sešitech, obsahuje tyto odstavce: Nové taktické zásady dělostřelectva v pohybné válce. Rozdělení dělostřelectva. Pohyblivost. Shromáždění. Pochod. Bojové rozvinutí. Řízení palby, její účinek a druhy. Spolupráce zbraní. Spolupráce těžkého a lehkého dělostřelectva. Zpravodajství.

Fritjof: **„Beweglichkeit und Waffenwirkung.“**

„Tank.“ Obsah Heigelovy knihy: „Taschenbuch der Tanks“ (Lehmann, Mnichov 1926). Kniha obsahuje pečlivě sebrané všestranné podrobnosti a přehled novodobé výzbroje útočných vozů u všech vojenských mocností.

Sešit 30.

Gen. Altrock: **„Stellungskrieg.“** Rozbor knihy prof. dr. Sesselsberga „Stellungskrieg 1914–1918“.

„Das neue Wehrpflichtgesetz der Sowjetunion.“ Nový branný zákon sovětského svazu, který vstoupil v platnost dnem 1. října 1925. Kpt. Chý.

f) Revues maďarské.

Magyar katonai közlöny.

XIV. ročník, 1.—2. sešit 1926.

Generál Gabányi: Životopis generála-spisovatele.

Plk. gšt. Jindř. Werth: **Francouzská armáda ve světové válce.** Kritikuje válečné plány, zhotovené francouzským generálním štábem, počínaje rokem 1870. V závěru snaží se dokázat, že poslední plán generálního štábu francouzského selhal v pohraničních bojích již počátkem války. Odůvodňuje to tím, že ač Francouzi měli vypracovaný válečný plán jen pro obrannou válku, přece snažili se vynutit rozhodnutí ve všeobecném útoku, aniž mu vytýčili pevné směrnice.

Eugen Marschalko: **Velká válka.** (4 náčrtů.) Překlad z neznámého ruského autora (pseudonym „Já“), který měl v r. 1914 významné postavení v ruském generálním štábu. V knize líčí nastup ruské armády a boje v Haliči.

Wulff Olaf: **Činnost rakousko-uherské dunajské flotily při přechodu Rumunů v r. 1916 u Flamaudy a Rjahovy přes Dunaj.** (Podle úředních dokumentů a památného spisu gen. Averescu. 8 náčrtů.) Situace rakousko-uherské a rumunské dunajské flotily před a po vypovězení války Rumunskem. Položení minových polí. Válečný plán rak-uherský a rumunský (generála Averescu). První pokus útoku. Složení rumunské armády. Druhý pokus útoku a přechodu.

Dr. Edmund Málnási: **Turenne.** Vzpomínka 250. výročí úmrtí velkého francouzského vojevůdce.

Technické zprávy:

Mjr. gšt. Szentkeresztesy: **Přehlídka v Hendonu r. 1925, jako ukázka výcviku anglického letectva.** Popis slavnosti.

Cizí státy: III. pokračování: Turecko a charakteristika jeho armády.

XIV. ročník, 3.—4. sešit 1926.

Gen. Jan Gabányi: **Frant. Rákoczy II.** Vzpomínka 250. výročí naro-

zenin vůdce odboje kníž. Frant. Ráko-czyho II. proti Habsburkům.

Plk. Karel Csejkavits: **Příští válka se stanoviska vojenského, politického a pacifického.** V článku před-povídá, že příští válka bude mnohem kratší než byla světová. Úspěch přiná-leží té straně, která předejde svého protivníka. Doporučuje organizaci bran-né moci na 3 skupiny, a to:

1. úderných vozidel, cykli-stických praporů a letectva, které bez mobilisace při vypovědění války vkročí na nepřátelské území a znemožní mobilisaci;

2. četnictva, policie a hasič-stva, kterážto skupina má čelit nepřátelským vpádům k zamezení paniky a chaosu vyvolaných nepřátelským le-tectvem, a konečně

3. skupinu útvarů pro mobi-lisaci vlastní armády.

Dále uvádí, že může znemožnit vál-ku jediné mohutně organisovaný mezi-narodní kapitál, který nejvíce pocituje hmotné ztráty způsobené válkou.

Npor. Jan Frutttinger: **Bý-valý 12. honvédský pěší pluk v 10. soč-ské bitvě.** (2 náčrty.)

Plukovník Julius Koós: **Lima-nova.** (2 náčrty.) Popis boje býv. 77.

pěší brigády u Limanové ve dnech 10. až 12. prosince 1914.

Kapitán Ladislav Pápay: **Pře-kvapení, přepadení a panika.** Pojed-nává v jednotlivých odstavcích o ma-ďarském polním řádu na základě pří-kladů ze světové války se zvláštním zřetelem na boje bývalé 51. honvédské pěší divise.

Ladislav Badinszky: **Mino-met, pěchotní a protitankové dělo.** Technické použití minometů a dopro-vodních děl. Technické řešení. Doporu-čuje dělo 4 a 5 cm kalibru s velkou počáteční rychlostí a průbojností.

Oskar Karojlovič: **Maďari ve světové válce.** (4 pokračování.)

Cizí státy:

Mosulská otázka. (1 náčrtek.) Pojed-nává podrobně o vývoji mosulské otázk-y. Zmínka jest též o vyslání čl. pod-plukovníka Jače jako člena kontrolní komise Svazu Národů.

Technické zprávy:

Kpt. děl. Alex. Ginzery: **Che-mická válka a její budoucnost.**

Kpt. gšt. Ondřej Somogji: **Do-jmy z nového Turecka.** Cestopis.

Kpt. A. K.

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Literatura česká.

Radiofonní přijímač „SK 3“.

Pražský radioklub zahájil svou sbírku návodů k zhotovení rozhlasových přístrojů popisem přijímače „SK 3“ od štábního kapitána A. Schneidra. (Knihovna radioklubu československé-ho, svazek 1, str. 36, cena 12 Kč.)

Přístroj ten je detekční lampy s reakcí ve spojení s jednolampovým resp. dvoulampovým nízkofrekvenčním zesilovačem.

Detekční lampy s reakcí (reakce možno všeobecně dosáhnouti rozmani-tými způsoby) se zpravidla doporučuje těm amatérům, kteří začínají pracovati s lampovými přijímači, neboť se dá snadno řídit a má dosti veliký výkon. Proto je zařazení nahoře uvedené knížky v čelo sbírky jistě šťastné.

V této knížce je podrobně uvedeno, jak si vybrati součásti přístroje, jak je sestaviti a konečně jak s přijímači za-

cházet. Mimo to jsou zde cenná upo-zornění, jak se vyhnouti různým chy-bám při sestavování přístroje, jež by mohly míti v zápětí špatný příjem nebo i finanční ztrátu. Popis se zapojovacím plánem je tak jasný, že si může podle něho zhotoviti přístroj každý, i amatér-začátečník.

Jen na některá tvrzení chtěl bych upozorniti, se kterými nemohu souhla-siti. Je to především tvrzení, že „vyso-kofrekvenční stupeň je celkem málo účinný a poměrně nestálý“. Sleduje-me-li totiž vývoj rozhlasových přijíma-čů, vidíme, že se vzrůstající touhou při-jímati vzdálené a slabé stanice bylo nutno postupně obracet zřetel od nízkofrekvenčního zesilování k zesilování vysokofrekvenčnímu, a to jednak proto, že při zesilování nízkofrekvenčních při-jímaných proudů se zároveň zesilují všechny rušící proudy nízké frekvence, kterých je právě ve velkých městech

až příliš mnoho a jež mohou úplně přehlušit příjem, jednak proto, že lampy může detektovat jen takové proudy vysoké frekvence, jež mají určitou minimální intenzitu. Proto právě mívají vícelampové přijímače aspoň jednu lampu pro zesílení proudů vysoké frekvence. Věnuje-li se pak zapojení této lampy náležitá péče, zvýší se jí velmi značně výkon a selektivita přístroje.

Povšimnutí zaslouží dále otázka, zda vmontovat akumulátor trvale do skřínky přijímače či nikoli. Umístí-li se akumulátor přechodně ve skřínce přístroje po krátkou dobu jeho přenášení, nelze proti tomu z a s a d n ě ničeho namítati, dbá-li se ovšem toho, aby se ky-

selina nerozlila. Nepřenášeli-li se však přístroj, doporučuji akumulátor umístiti vždy mimo skříňku přijímače, neboť výpary kyseliny nijak přístroji neprospívají; i když není jejich účinek s počátku patrný, najednou se ukáže jejich vliv a pak marně si lámeme hlavu, proč porucha stihá poruchu.

Omylem asi byla nazvána cívka na str. 13 cívku duolaterální. Na obrázku je totiž znázorněna cívka pavučinová, t. zv. střechovitá (francouzsky bobine en fond de panier imbriqué), Duolaterální cívka je cívka voštinová, jež se liší od obyčejné cívky voštinové-unilaterální tím, že se při jejím vinutí vždy vynechá jeden količek. —Kk—

Cizí literatura vojenská.

a) Francouzská.

Armée et Marine, známá francouzská čtrnáctidenní ilustrovaná revue, začala opět vycházeti. Byla založena r. 1899 a dospěla před válkou k ročníku XIV. Pořádž celá redakce musila tehdy nastoupiti vojenskou službu, bylo vydávání přerušeno a obnoveno teprve v červnu letošního roku. Dosud vyšlo sedm čísel.

Upozorňujeme vřele na tuto revui, která přístupnou formou seznamuje se všemi otázkami vojenskými, námořními i koloniálními, týkajícími se národní obrany ve Francii i v cizině. Kruh spolupracovníků se skládá z nejvýznamnějších techniků vojenských, pozemních, námořních i leteckých, z odborníků ve věcech koloniálních, otázkách diplomatických, právnických i historických. Předvojenské výchově, sportu a snahám

Červeného kříže jsou věnovány zvláštní rubriky. Z obsahu prvních sešitů upozorňujeme na *V a u c h e r ů v* interview s maršálem *F o c h e m* o „vojenské situaci Francie“ (v 1. č.), o „francouzské vojenské síle námořní“ (v č. 1.—5.), o „odzbrojení Německa“ (č. 3.), o „americké armádě po válce“ (č. 3.), o „složení říšské německé obrany“ (č. 4.), o „armádě marocké“ (č. 4.), o „německém letectvu“ (č. 5.), o „československu a jeho národní obraně“ (č. 5.), o „omezeném zbrojení a právu národů“ (č. 5.), o „defensivním opevnění francouzských hranic“ (č. 6.), o „Sokolech československých“ (č. 6.), o „zrušení velkých manévru“ (č. 6.), o „úloze jezdecka v boji“ (č. 7.), o „válce Ameriky s Japonskem“ (č. 7.), o „výcvikových táborech a krátkodobé službě“ (č. 7.). Wf.

b) Německá.

Merkatz: Das Zusammenwirken der Infanterie mit ihren schweren Waffen. (Součinnost pěchoty s jejími těžkými zbraněmi.) Berlin 1925. Verlag von R. Eisenschmidt, N W 7, Mittelstraße 18. Stránek 52, 1 mapa, 4 obrazce, 1 válečné uclenění, 1 měřítko.

Autor ve svém spisku pojednává podle jednoduchého námětu o útoku a o zbraních pěchoty, při čemž hlavně probírá umístění a činnost jejich těžkých zbraní (těžkých kulometů, minometů a pěchotních děl) a dokazuje, jak již rozhodnutí velitele pěchoty, později pak celá obrana neb útok se musí řídití možným působením těchto těžkých zbraní.

Hlavní důraz klade na takové umístění kulometů, aby mohly podporovati

pěchotu bočně, a to nejen při obraně, nýbrž i při útoku. Zvláště při projednávání útoku je zajímavé, jak dokazuje, že při čelním působení kulometů (přestřelováním) musí tyto zbraně právě v nekritičtější chvíli (před ztečí) zastaviti palbu, aby neohrozily útočící pěchotu, která by pak v této nejtěžší chvíli byla bez podpory kulometů. Z toho odvozuje naprostou nutnost bočné palby těžkých kulometů, neboť bočné postavené kulometry mohou střeliti až do posledního okamžiku. Ve snaze po bočné palbě neváhá — v obraně i v útoku — dokonce umístiti část těžkých kulometů v pásmu sousedního praporu. Základem organizace každé obrany a každého útoku je pro autora vždy úvaha, kde lze umístiti kulomety, jak budou střeliti a jak umístiti nebo

nasaditi pěchotu, aby nepřekážela palbě kulometů.

Po stránce užití kulometů je tudíž kniha velmi zajímavá. Kromě toho, co bylo již uvedeno, ukazuje v ní autor na konkrétním příkladu obranné umístění a užití kulometů, které pálí až v poslední chvíli (Schweige Maschinengewehre — mlčící kulomety), dále přemístění kulometů, které již vykonaly svůj úkol, nebo které byly nepřítelem objeveny, v útoku využití palby kulometů pěchotou pro postup a zastavení postupu, jakmile kulomety musí zastavit z jakéhokoli důvodu palbu, označení nepřátelských kulometů, které brání pěchotě v postupu a j.

Méně důkladně však se autor bohu-

žel obírá užitím ostatních těžkých zbraní pěchoty, ač podle titulu knihy by toho čtenář očekával.

Vadou studie je také, že na stejném příkladu probírá autor nejdřív obranu a pak útok, takže jeho opatření pro útok se zakládají na podrobné znalosti obranné organizace nepřítelovy, což ve skutečnosti nikdy nebude.

Nebylo by jistě na škodu, kdyby každý náš důstojník, zvláště kulometník, knihu Merkatzovu prostudoval. Zásady, které v ní autor pro užití kulometů odvozuje, jsou velmi správné a bylo by dobré, kdyby pronikly, více než tomu je nyní, do naší armády, ve které se jich v praxi dosud mnohdy málo dbá. F.

BIBLIOGRAFIE I.

(1926.)

(Pokračování.)^{*}

Pěchota.

Alpinus: **La guerra in montagna, negli abitati e nei boschi nella regolamentazione germanica.** (La cooper. 1925 (guigno), str. 553.)

Cadorna, gen.: **Il combattimento sulle linee fluviali.** (La cooper. 1925 (guigno), str. 528.)

La compagnie de Minenwerfer. (Bulletin belge 1925, 283.)

Bobbio Valentino: **Truppe alpini e truppe da montagna.** (La cooper. 1925 (guigno), str. 481 a **L'esplorazione in montagna** (La cooper. 1926, vol. IX. Luglio, str. 33.)

Feichtmeier, plk.: **Waldgefechte.** (Milit. wiss. u. techn. Mitteilungen 1926, č. 9-10, str. 528.)

Felddienst. (Milit. wiss. u. techn. Mitteilungen 1925, Sept.—Okt., str. 534.)

La groupe mobile. (Revue des troupes coloniales, Nr. 175, 1925, str. 219.)

Gerábek A., gen.: **Moderne Manöver.** (Milit. wiss. u. techn. Mitteilungen 1925, Juli—August, str. 418.)

L'infanterie dans la prise de contact sous bois. (Revue d'inf. 1925, mars; viz Bulletin belge 1925, č. 6, str. 247.)

L'instruction de l'infanterie en vue du combat. (Revue d'inf., roč. 35, č. 408 a 409, Sept., October.)

Leroy, col.: **La liaison.** (Revue d'Art., 1925, juillet.)

Mahlmann: **Gruppe und Kampfgruppe.** (Militärisch. Wochenblatt 1925, I. srpna.)

Maignan, cdt.: **Les bataillons de mitrailleurs.** Organisation. Emploi. Étude d'un cas concret. (Bulletin des Ecoles de perfectionnement des officiers de reserve du 20. C. A de janvier—février 1925.)

Marras Efisio: **Il cannone di fanteria.** (Riv. di Artigl. 1925, dic.)

Nachtgefechte. (Militärwiss. u. techn. Mitteilungen 1926, März—April.)

Nächtliches Einrücken in die Stellung. (Kriegskunst 1926, Januar.)

Nächtliche Bereitstellung zum Angriff. (Kriegskunst 1926, März.)

Noční boje. (La Cooperazione 1926, duben.)

Norme generali per il combattimento nel' esercito austriaco. (Rassegna č. I. a II. (1925), str. 102.)

Ohnesorge, gen.: **Gedanken über das Infanteriegeschütz.** (Milit. Wochenblatt, roč. 110 (1926), seš. 37, sl. 1331.)

Ofensivní charakter chemické války. (The Army Quarterly 1925, č. III.)

^{*} Viz V. R., roč. VII. (1926), čís. 9, str. 483 a d.

Padiaur K., ing.: **Infanteriegeschütze.** (Militärwiss. u. techn. Mitteilungen, roč. LV. (1924), seš. 12. str. 49.)

Paquot B., mjr.: **L'artillerie d'infanterie.** (Bulletin belge, roč. VII. (1926), Tom II., No. 1. a 2.)

Perelli Ippolito: **La divisione.** (La Cooper., roč. III. (1926), vol. VI., Luglio, str. 3.)

Pirner: **Die Tarnung bei der Infanterie.** (Heerestechnik, roč. IV. (1926), č. 7.)

Rendulič L., mjr.: **Grundlage und Geist der deutschen, englischen und französischen Gefechtsvorschriften.** (Österr. Wehrzeitung, ročník VII (1926), Nr. 32, 33 a 36.)

Rutkowski St., mjr.: **Wyszkolenie w bataljonie piechoty.** (Bellona 1926, styczeń.)

Soldau, mjr.: **Der Stellungskampf als neue Kampfform.** (Leichte Artill. 1926, č. 7.)

Stankovitsch: **Prostředky k odevzdávání rozkazů a zpráv.** (Pěšáckí glasnik viz Militärwiss. u. techn. Mitteil. 1925, Sept., str. 531.)

Stollberger: **Kampf und Gefecht bei Nebel.** (Wissen u. Wehr 1926, 1. seš., str. 42.)

Sui combattimenti notturni. (La Cooper., roč. IV. (1926), vol. IX., str. 76.)

Schubert, plk.: **Gebirgstruppen.** (Militärwiss. u. techn. Mitteilungen 1926, č. 5—6, str. 257.)

Training in the Japanese infantry. (Inf. Journal 1926, march.)

Übungsanlagen und Schiedsrichterdienst. (Milit. Wochenblatt, roč. 110, 1926, č. 41, sl. 1481.)

Le unità di fanteria nuovo tipo. (Rassegna 1925, č. VI., č. VII.—VIII.)

Welchen Einfluß haben die Waldzonen und Wälder auf Heerführung und Truppenverwendung. (Wissen und Wehr 1924, Sept.; viz Bulletin belg., seš. 1. (1925), str. 5.)

UPOZORŇUJEME NA NOVÉ SPISY VÚV:

1. Gen. Mišek:

Boj o řeku

(nejlepší dílo v tomto oboru, s 20 mapami a 18 obrazy).
Za 40 Kč.

2. Škpt. Frant. Vejmelka:

Zákopová válka

(nutné znáti každému důstojníkovi).
Za 8 Kč.

3. Lemoine:

Bojový výcvik malých jednotek

(znamenitá pomůcka s mnoha vyobrazeními k praktickému výcviku).

Objednávky zasílejte VÚV.

Dále oznamujeme, že v nejbližší době vydá VÚV práci majora de La Porte du Teil: Co má každý důstojník vědět o dělostřelctvu, kterou přeložil kpt. V. Šup a ústavu již předložil.

Z listárny redakce: Redakce Voj. Rozhledů žádá autora, jenž ji poslal příspěvek „Bojové tvary pěchoty“ pod značkou „S. V.“, aby laskavě udal svou adresu, jelikož redakce chce se s ním o příspěvku dohodnouti.